

Алматы қаласы ҚДСБ ШЖҚ
«Медициналық жедел жәрдем қызметі» КМК

Алматы қаласы ҚДСБ ШЖҚ «Медициналық жедел жәрдем қызметі» КМК сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі НҰСҚАУЛЫҚ

1. Жалпы ережелер

1. Осы Алматы қаласы ҚДСБ ШЖҚ «Медициналық жедел жәрдем қызметі» КМК сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Нұсқаулық сыбайлас жемқорлық бағытындағы іс-әрекеттерге жататынын айқындайды, сыбайлас жемқорлық сипаттағы жағдай туындаған жағдайда Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің іс-қимыл тәртібін белгілейді.

2. Осы Нұсқаулықта келтірілген талаптар ең аз қажетті болып табылады және нақты жағдай үшін толық және/немесе шектеуші ретінде қарастырылмауы тиіс.

2. Негізгі терминдер мен анықтамалар

1. Осы Нұсқаулықта мынадай терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

- **пара** - мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілетті адам не оған теңестірілген адам немесе жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адам не лауазымды адам, сол сияқты шет мемлекеттің немесе халықаралық ұйымның лауазымды адамы жеке өзі немесе делдал арқылы алатын ақша, бағалы қағаздар, өзге де мүлік, мүлікке құқық немесе мүліктік сипаттағы пайда;

- **пара талап ету** - адамның пара берушінің немесе ол өкілдік ететін адамдардың заңды мүдделеріне залал келтіруі мүмкін әрекеттер жасау қатерімен пара талап етуі не ол қорғалатын мүдделер құқығы үшін зиянды зардаптарды болдырмау мақсатында пара беруге мәжбүр болатын жағдайларды қасақана жасауы;

- **лауазымды тұлға** - Кәсіпорында ұйымдастырушылық-өкімдік немесе өкімшілік-шаруашылық функцияларды тұрақты, уақытша немесе арнайы өкілеттігі бойынша орындайтын тұлға (Бақылау кеңесінің мүшелері, Институттың құрылымдық бөлімшелерінің басшылары, жекелеген қызметкерлер);

- **коммерциялық сатып алу** - коммерциялық немесе өзге де ұйымда басқару функцияларын орындайтын адамға ақшаны, бағалы қағаздарды немесе өзге де мүлікті заңсыз беру, сол сияқты өзінің қызмет бабын пайдаланғаны үшін, сондай-ақ сатып алуды жүзеге асыратын адамның мүддесінде немесе үшінші

тұлғалардың мүддесінде қызметіне жалпы қамқорлық жасағаны немесе жол бергені үшін оған мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз көрсету;

- **мүдделер қақтығысы** – лауазымды адамдардың/қызметкерлердің жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өз лауазымдық өкілеттіктерін тиісінше орындамауына әкелуі мүмкін;

- **сыбайлас жемқорлық** – Кәсіпорынның лауазымды адамдарының жеке өзі немесе делдалдар арқылы мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында не үшінші тұлғалардың мүддесі үшін өз өкілеттіктері мен олармен байланысты мүмкіндіктерін теріс пайдалануы, сол сияқты игіліктер мен артықшылықтар беру арқылы осы адамдарды сатып алуы;

- **ұйымдастыру-өкімдік функциялар** - Қазақстан Республикасының заңында белгіленген тәртіппен жұмыс бойынша бағынысты адамдардың орындауы үшін міндетті бұйрықтар мен өкімдер шығару, сондай-ақ бағыныстыларға қатысты көтермелеу шаралары мен тәртіптік жазалар қолдану құқығы;

- **сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл** - өз өкілеттіктері шегінде Кәсіпорынның сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде Кәсіпорында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою және олардың салдарын жою жөніндегі қызметі;

арандату - бұл Кәсіпорынның лауазымды адамдарын пайдакүнемдік мақсатта заңсыз іс-әрекеттер жасауға итермелеу, олар қорғалатын мүдделер құқығы үшін зиянды зардаптарды болдырмау мақсатында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға мәжбүр болатын жағдайларды қасақана жасау;

- **пара алу** – Кәсіпорынның лауазымды адамының немесе қызметкерінің заңды немесе заңсыз іс-әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін артықшылықтар мен пайда алуы болып табылатын қылмыс;

- **пара беру** – Кәсіпорынның лауазымды адамын немесе қызметкерін заңды немесе заңсыз іс-әрекеттер (әрекетсіздік) жасауға не беруші пайдасына қандай да бір артықшылықтар беруге, алуға көндіруге бағытталған қылмыс, оның ішінде жалпы қамқорлық жасағаны немесе жұмыс бабында жол бергені үшін;

- **Кәсіпорын қызметкері** – Кәсіпорынның бірінші басшысымен еңбек қатынастарында тұрған және жұмысты еңбек шарты бойынша тікелей орындайтын жеке тұлға.

3. Сыбайлас жемқорлық бағыттағы және коммерциялық сатып алудың ықтимал жағдайлары, сондай-ақ мінез-құлық қағидалары бойынша ұсынымдар

1. Қызметті сұрап жүгінген азаматтар не серіктестер, Кәсіпорынның құрылымдық бөлімшесінің қызметін тексеруді жүзеге асыратын лауазымды

тұлғалар тарапынан ықтимал арандатушылықтарды немесе заңсыз әрекеттерді болдырмау үшін:

1) келушілер орналасқан қызметтік үй-жайларды және жеке заттарын (киім, портфельдер, сөмкелер және т.б.) қараусыз қалдырмауға;

2) келуші кеткеннен кейін жұмыс орнында немесе жеке заттарында қандай да бір бөгде заттар табылған жағдайда, ешқандай дербес әрекет жасамай, басшылыққа немесе комплаенс-офицерге дереу баяндауға міндетті.

2. Кәсіпорынның лауазымды адамына, қызметкеріне пара (заңсыз ақшалай сыйақы) ұсынғанда:

1) өзін өте абайлықпен, сыпайылықпен, сүйіспеншіліксіз, ессіз сөздерге жол бермей ұстауға, пара және/немесе коммерциялық сатып алу нысанасын қабылдауға не әзірлік, не үзілді-кесілді бас тарту ретінде түсіндірілуі мүмкін;

2) Сізге ұсынылған шарттарды (сома мөлшерін, тауарлардың атауын және қызметтердің сипатын, параны беру мерзімдері мен тәсілдерін, коммерциялық сатып алу нысанын, мәселелерді шешудің дәйектілігін) мұқият тыңдауға және нақты есте сақтауға;

3) параның және/немесе коммерциялық параның нысанасын беру уақыты мен орны туралы мәселені келесі әңгімеге дейін ауыстыруға және келесі кездесу үшін Сізге жақсы таныс орынды ұсынуға тырысуға;

4) әңгімелесуде бастаманы өзіңізге алмаңыз, бұдан әрі «қабылдауға жұмыс істеңіз», әңгімелесушіге «сөйлесуге», Сізге барынша көп ақпарат беруге мүмкіндік беріңіз;

5) Сіз пара беруге немесе коммерциялық пара алуға келіскен жағдайда, Сіздің мәселенізді шешудің кепілдіктері туралы сұраңыз;

6) Сізде диктофон болған жағдайда пара және/немесе коммерциялық сатып алу нысанасы туралы ұсынысты (жасырын) жазуға тырысуға;

7) осы факті туралы жоғары тұрған басшылыққа және комплаенс-офицерге хабарлауға;

8) дайындалып жатқан қылмыс туралы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға не 1424 Call орталығына жазбаша немесе ауызша хабарламамен жүгінуге құқылы.

3. Параның заттары мыналар болуы мүмкін:

- заттар, ақша, оның ішінде валюта, бағалы қағаздар, бағалы металдар мен тастардан жасалған бұйымдар, автомашиналар, тамақ өнімдері, бейнетехника, тұрмыстық аспаптар және басқа да тауарлар, пәтерлер, саяжайлар, қала сыртындағы үйлер, гараждар, жер учаскелері және басқа да жылжымайтын мүлік;

- пайда: емдеу, жөндеу және құрылыс жұмыстары, шипажайлық және туристік жолдамалар, шетелге сапарлар, ойын-сауық, қымбат мейрамханаларда тамақтану және басқа да шығыстар өтеусіз немесе төмен бағамен;

- параның бүркемеленген түрі - қарызға немесе жоқ қарызды өтеу түрінде банктік несие, төмендетілген бағамен сатып алынған тауарларға ақы төлеу, тауарларды жоғарылатылған бағамен сатып алу, паракоршыға, оның туыстарына, достарға жеңілдетілген несие алу, дәрістер, мақалалар, кітаптар,

казинодағы «кездейсоқ» ұтыс, қарызды кешіру, жалдау ақысын азайту, кредит бойынша пайыздық мөлшерлемелерді ұлғайту және т.б.

4. Мүдделер қақтығысы туындаған кезде Институттың лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері:

1) өзінің функционалдық міндеттерін жүзеге асыру кезінде мүдделер қақтығысының туындауының кез келген мүмкіндігіне мұқият қарауға;

2) мүдделер қақтығысының туындау себептері мен жағдайларын жою жөнінде түбегейлі шаралар қолдануға;

3) туындаған мүдделер қақтығысы туралы немесе оның туындау мүмкіндігі туралы Сізге белгілі болысымен өзінің тікелей басшысын жазбаша түрде хабардар етуге;

4) туындаған мүдделер қақтығысын тікелей басшымен келісу бойынша еңсеру жөнінде шаралар қолдануға;

5) мүдделер қақтығысының тарапы болып табылатын қызметкердің қызметтік жағдайын оны белгіленген тәртіппен қызметтік міндеттерін атқарудан шеттетуге дейін және (немесе) оны мүдделер қақтығысының туындауына себеп болған пайдадан бас тартуға дейін өзгертуге;

6) қызметтік мінез-құлыққа қойылатын талаптарды сақтау және мүдделер қақтығысын реттеу жөнінде комиссия құруға міндетті.

4. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық көріністерімен немесе өзге де құқық бұзушылықтармен соқтығысу кезіндегі іс-әрекеттері

1. Сыбайлас жемқорлық көріністерін (пара беру, алу немесе паракорлыққа делдал болу), қорқытып алушылықты, алаяқтықты немесе өзге де құқық бұзушылықтарды анықтаған немесе олармен бетпе-бет келген кезде Кәсіпорын қызметкерлері шаралар қабылдауы қажет, атап айтқанда, бұл туралы компаенс-офицерге хабарлауға немесе өз қалауы бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға немесе Call 1424 орталығына ауызша немесе жазбаша өтініш жасауға құқылы.

2. Сыбайлас жемқорлық немесе өзге де сипаттағы құқық бұзушылық туралы хабарламаның бір нысаны жасырын өтініш болып табылады. Бұл жағдайда өтініш беруші жасырын болуына байланысты жауап алуға үміт арта алмаса да, ал қылмыс туралы жасырын өтініштің өзі, мұндай өтініште дайындалып жатқан немесе жасалған қылмыс туралы мәліметтер бар жағдайларды қоспағанда, қылмыстық іс қозғауға себеп бола алмайды.

3. Параны (заңсыз ақшалай сыйақыны) қорқытып алған жағдайда Сізге компаенс-офицерге не сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға жүгіну және Сізде пара (заңсыз ақшалай сыйақы) немесе коммерциялық пара алу фактісі туралы өтініш жазу қажет, онда мыналарды нақты көрсету қажет:

1) лауазымды адамдардың қайсысы (тегі, аты, әкесінің аты, лауазымы, мекеменің атауы) Сізден пара талап етсе немесе коммерциялық құрылымдар өкілдерінің қайсысы Сізді пара алуға итермелесе;

2) қорқытып алынатын параның (пара алудың) сомасы мен сипаты қандай;

3) Сіздің қандай нақты әрекеттеріңіз (немесе әрекетсіздігіңіз) үшін пара талап етсе немесе коммерциялық пара алса;

4) параны тікелей беру қандай уақытта, қай жерде және қандай жолмен болуы немесе коммерциялық сатып алу жүзеге асырылуы тиіс.

4. Кәсіпорын қызметкері өзінің функционалдық міндеттерін орындау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, коммерциялық сатып алу және өзге де қылмыстық құқық бұзушылық фактісі туралы хабарлаған лауазымды адам мемлекеттің қорғауында болады және Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен көтермеленеді.

5. Кәсіпорын қызметкерлері өздерінің функционалдық міндеттерін атқару кезінде сыбайлас жемқорлыққа, коммерциялық сатып алуға және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтарға қарсы іс-қимылға жәрдемдесетін лауазымды адам, қызметкер туралы ақпарат мемлекеттік құпия болып табылады және заңда белгіленген тәртіппен беріледі. Көрсетілген ақпаратты жария ету заңда белгіленген жауаптылыққа әкеп соғады.

5. Қорытынды ережелер

1. Осы Нұсқаулық Кәсіпорынның барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің танысуы және қолдануы үшін міндетті болып табылады.

2. Осы Нұсқаулық оны бекіткен күннен бастап қолданысқа енгізіледі.

3. Нұсқаулыққа енгізілетін өзгерістер/толықтырулар оны Кәсіпорын директоры бекіткен күннен бастап күшіне енеді.